

Sunuş: Nihad Sayar Hocam,

Haysiyet, asalet, vekar, dürüstlük, zerafet, fazilet, ilmi ve idari otorite.... Nihad Sayar hocamız bu niteliklerin tümünü kişiliğinde toplamış müstesna bir bilim adamı olarak tanımlanabilir. Ulaşılması oldukça güç 39 yıllık süre ile bir yükseköğretim kurumunun yönetimini üstlenen bu asil insanın meziyetleri **reis beyefendi** hitabında toplanmıştır.

Nihad Sayar hocamla olan sekiz yıl gibi kısacık akademik kariyer birlikteliğinden aktaracağım fazla değil. Ülkemizin İstanbul'daki ilk yüksek iktisat ve ticaret kurumunun simge ismi bu seçkin akademisyen için anılarımda tazeliğini koruyan izleri şöylece özetlemek istiyorum.

O büyük insan 1965 yılında akademi üçüncü sınıfında iken **Devlet Bütçe Prensipleri ve Tatbikatı** dersimize gelmişti. Ancak kendisi ile bu ilk karşılaşmamız değildi. Akademideki öğrenci yıllarımda başında kendisini şimdi bana okul binası olarak küçük gelen Sultanahmet' teki meşhur binamızın en üst katında olan makamına ahşap merdivenlerden çıkarken göürdüm. "İşte Reis beyefendi" derlerdi. Hepimizde saygı ve huşu uyandıran bir şahsiyet olarak anılırdı.

Huzuruna ilk çıkışım akademiye tesadüfen pekiyi dereceyle ve birincilikle bitirdiğim için mezuniyet belgesini bizzat ben vereceğim talimatı oldu. Bana "**asistanım olur musun**" dedi. Ben ise hocam ben askerliğimi yapmaya gidiyorum. Bu teklifinizi iki yıl sürecek askerlik dönüşü değerlendirebilirim deme cesaret ve cüretini gösterdim. O ise konuşma ve hitap üslubunda hep koruduğu yumuşaklık ve olgunluğu ile bunu kabul etti. Askerlik döneminde benim göndermem gereken bayram tebriklerini bana o gönderdi. Dönüşümde doktora hemen başvurmamı telkin etti. Kadro tefriki ile kürsüsüne asistan olma şerefini bahşetti. Atama kararnameyi imzalarken asistanlık sınavında iki adaydan başarılı bir mezunumuz olarak "**ben seni seçtim**" demesini unutamıyorum.

O tarihten sonra doçentliğe yükselinceye kadar her aşamamda yoğun idari mesaisine rağmen her türlü ilmi faaliyetimi teşvik eden, doktora seminerlerimde sunduğum ödevlerimi ve tez çalışmamı değerlendiren, bürokratik olarak geciktirilmiş sınavımı bir talimatı ile hızlandıran ve öne alarak mağduriyetimi önleyen, yurtdışında uzun süreli görevlendirilme kararımı çıkartan, maliye bilimindeki gelişmeleri bildiği mükemmel fransızcası ve ingilizcesi ile takip ederek bizlere klasik modern maliye ayırımını öğreten, bugün unutulmuş gibi görünen bütçe disiplini titizlikle koruyan, büyük ocakçılığı ile kurumunun haklarını her platformda liyakatle savunan hocamız bizler için örnek şahsiyetti.

Üstün aşamada profesör anlamına gelen **ordinaryüs** ünvanına sahip hocamız üstünkörüçülüğü hiç tasvip etmeyen, duygusal, mültefit buna karşın tavizsiz biçimde akademik disiplin ve etik taraflısı bir öğretim üyesi idi. Maliye bilim ve tarihinin her alanında yaptığı yetkin çalışma ve yayınların yanı sıra iktisadi ve ticari alanda eğitim ve öğretim veren yükseköğretim kuruluşlarının laboratuvarı olarak adlandırdığı piyasadan uzak olmayan kent merkezlerinde yerleşik olması lazım geldiği fikrini müdafaa eden, bu kurumların dünyada ve Türkiye' deki fonksiyonları ve tarihi üzerine kafa yorarak, çalışma yaparak bunları yayımlamış olan bir bilim adamı idi.

Bana lütf, sevgi ve itimat göstererek "**değerli ve çalışkan asistanım**" diye hitabeden, o dönemde oldukça ileri ve çağdaş bir doçentlik tezi konusu seçtiğimde "**tez**

konun hem iktisat, hem de maliyeti kapsadığından ilginç ” diyen tek insan olan, doçentlik çalışmaları ilerleyen doktor asistanları ABD’ de olduğu gibi öğretim görevi verme tarafı olduğu için yükseltilmem yönünde karar aldırarak, kalp rahatsızlığı sebebiyle jüriden çekilmek zorunda kaldığı doçentlik sınavını dinledikten sonra “ **seninle iftihar ettim, göğsüm kabardı ”** sözleriyle öven, doçentliğimin hemen sonrası henüz otuz iki yaşında yardımcısı olma onurunu bahşeden istisnai bir beyefendi, bir **senyör** adamdı.

Akademi binasının 25.12.1977’ de yakılması, onu da yüreğinden yakmıştı. 1926 yılında öğrenci olarak girdiği kırk yıla yakın süre yönetici ve öğretim üyesi olarak hizmet verdiği, ilmi muhtariyet kazandırarak üniversiter bir kurum haline getirdiği, kuruluşunu göremediği ama ilk olarak “ **bu kuruluş Marmara Üniversitesi adını alacak ”** dediği bu irfan müessesesi ile özdeşleşmiş binanın yanışı, onun üç ay sonra yasal olarak sona erecek yasal hizmet süresini bu tarihi binada halefine devrini önlemiş, bütün tarihi müktesebatını ve hatıralarını sona erdirmiş ve hocayı maddeten ve manen yıkmıştır. Bu büyük darbeye bir de yangın sonrası daha önce varolan ancak izharına cüret edilmeyen kendisine karşı yürütülen haksız ve insafsız akademik muhalefet kampanyasının eklenmesi yaşamı boyunca tarafsız ve adil bir yönetim sergileyen hocayı derinden yaralamış ve örselemiştir.

Akademi binası yangını sonrası büyük zorluklarla geçirdiği üç ay bittiğinde 27.3.1978’ de 70 yaşını doldurarak bir tören dahi istemeden emekliye ayrılmış, bir gün sonra gıyabında yapılan yeni akademi başkanlığı seçiminin üzerinden bir ay bile geçmeden 14.4.1978 Cuma günü karşılaştığı derin acı ve vefasızlıklara artık dayanamayan kalbi durmuş ve o büyük insan terk – i hayat etmiştir.

O yakışıklı ve güzel insandan bir hayat dersi aldım, himaye gördüm, taltif edildim, bugün gündemde olan dürüst mali yönetimi, nezaketi ve başarılı gençlerin akademik kariyere nasıl teşvik edilmesi gerektiğini öğrendim. Ulaştığım akademik ve idari dereceler hep onun beni asistanlığa seçmesinin sonucudur. **Hayrülhalefi** olduysam, ne mutlu.

Allah’ın engin rahmeti üzerine olsun büyük hocam.

Prof. Dr. Ömer Faruk Batırel